

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของ ตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

Guidelines to Improvement Efficiency of Safety Management Don Wai Floating Market, Sam Pran, Nakhonpathom Province

อรรถพล พรศิริรัตน์* กิตติธนาทิต เลอวงค์รัตน์**

Attapon Pornsirirat * Kittanathat Lerwongrat **

Received : 12 May 2020 / Revised : 24 May 2020 / Accepted : 1 June 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และเพื่อเป็นแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 15 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและอุปสรรคในการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวายที่พบ เช่น ความเพียงพอของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยในตลาดน้ำดอนหวายมีน้อย ความเข้มงวดในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายนั้นยังไม่เข้มงวดเท่าที่ควร ขาดงบประมาณการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมหรืออุบัติเหตุในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น การสื่อสารและการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ 2) ผลการศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีด้วยกัน 8 แนวทาง แบ่งออกเป็นภาครัฐ 5 แนวทาง ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมาย การบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันอาชญากรรม การพัฒนาคน การพัฒนาคุณภาพระบบคมนาคมขนส่ง และการนำความร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชนมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม ภาคเอกชน 1 แนวทาง ได้แก่ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี ภาคชุมชน 1 แนวทาง ได้แก่ การเฝ้าระวังเพื่อการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดในชุมชน และภาคนักท่องเที่ยว 1 แนวทาง ได้แก่ การสร้างความตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยว

*นักศึกษาระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการความปลอดภัย คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

**รศ.พล.ต.ต.ดร., ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

*Master of Public Administration, Program in Security Management, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy

**Assoc.Prof.Pol.Maj.Gen., Thesis Advisor, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy



ข้อเสนอแนะจากการวิจัยพบว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมที่สำคัญ คือ การนำความร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชนมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม ความเข้าใจอันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนเป็นวิธีการเอื้ออำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนในพื้นที่ให้เข้าถึงสาเหตุที่มาของปัญหา โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตลอดจนการบูรณาการการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ มีการเสนอปัญหาพร้อมกันร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกกับประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการควบคุมและป้องกันอาชญากรรมรวมทั้งการนำทรัพยากรในพื้นที่เข้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเน้นกิจกรรมที่สร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

คำสำคัญ: แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพ/ การรักษาความปลอดภัย/ ตลาดน้ำดอนหวาย จังหวัดนครปฐม

Abstract

Research on ways to increase the security effectiveness of Don Wai floating market, Sam Phran district Nakhon Pathom Province have purposes to study the security problems and obstacles of Don Wai Floating Market, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province and to be a guideline to increase the security efficiency of Don Wai Floating Market, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province. This research is a qualitative research. In-depth interviews of 15 people. The researcher selected purposive sampling as the data provider.

The findings of the research were: 1) the problems and obstacles of the security of Don Wai floating market, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, are the adequacy of the police officers in the operation of security in the Don Wai floating market are few, the strictness of law enforcement is not as strict as it should be. Lack of funds to support tools and equipment to prevent crimes or accidents in helping tourists. There are communication problems and the coordination between government agencies and the private sector is not effective. Traffic system management still needs to increase efficiency. 2) There are 8 ways to increase the security of Don Wai Floating Market, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province, divided into 5 government sectors which are law enforcement, resource management for crime prevention,



วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563)

human development, quality of transportation system development and the use of cooperation between the police and the people in crime prevention, private sector 1 way is to be a good host in the community, 1 way is to watch out for crime prevention in the community. And the tourist sector 1 approach, namely raising awareness in tourism activities.

Suggestions for increasing the security effectiveness of Don Wai floating market, Sam Phran District, Nakhon Pathom Province is important to bring cooperation between the police and the people to prevent crime. A good understanding between the police and the people is a way to facilitate the police and people in the area to access the root cause of the problem by allowing the people to participate in resolving the problem as well as the integration of work. Together with the police. There are problems proposed together, shared ideas, joint planning, creating a positive relationship with the people. By allowing people to participate in the control and prevention of crime, including the use of resources in the area to benefit By focusing on activities that create cooperation between citizens and the police.

Keywords: Guidelines to Improvement Efficiency/ Safety Management/ Don Wai Floating Market/ Nakhon pathom Province



บทนำ

ตลาดน้ำดอนหวาย ตั้งอยู่ในตำบลบางกระทึก ซึ่งตำบลบางกระทึกและตำบลใกล้เคียง ยังประสบกับปัญหาเรื่องความไม่ปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวอีกหลายแห่งในประเทศไทย จากสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) ของสถานีตำรวจภูธรโพธิ์แก้ว อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ซึ่งดูแล 7 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางกระทึก ตำบลกระทุ่มล้ม ตำบลไร่ชิง ตำบลท่าตลาด ตำบลท่าข้าม ตำบลป้อมใหญ่ และตำบลยายชา (สถานีตำรวจภูธรโพธิ์แก้ว, 2561) มีรายละเอียดตามประเภทความผิดต่าง ๆ ได้แก่ ประเภทฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ รับแจ้งจำนวน 103 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 85 ราย คิดเป็นคน จำนวน 106 คน สามอันดับสูงสุดของฐานความผิดนี้ คือ การทำร้ายร่างกาย รับแจ้ง 68 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 59 ราย รองลงมา คือ ช่มชู้นกระทำชำเรา รับแจ้ง 13 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 12 ราย คดีความผิดพยายามฆ่า รับแจ้ง 12 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 8 ราย ตามลำดับ ประเภทฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ในภาพรวมรับแจ้ง 311 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 213 ราย คิดเป็นคน จำนวน 252 คน สามอันดับสูงสุดของฐานความผิดนี้ คือ ลักทรัพย์ รับแจ้ง 181 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 130 ราย คดีขี้ยกออกทรัพย์ รับแจ้ง 39 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 25 ราย และ คดีฉ้อโกง รับแจ้ง 34 ราย ดำเนินการไปแล้ว 15 ราย ตามลำดับ ประเภทฐานความผิดพิเศษ รับแจ้งอยู่ที่ 23 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 20 ราย ฐานความผิดพิเศษนี้ เช่น การละเมิด พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ การละเมิด พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นต้น ฐานคดีความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหาย รับแจ้ง 1,188 ราย ดำเนินการจับกุมไปแล้ว 994 คน (สถานีตำรวจภูธรโพธิ์แก้ว, 2561)

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าตลาดน้ำดอนหวายเป็นตลาดน้ำที่มีชื่อเสียงอันดับต้นๆ ของประเทศไทย และเป็นรู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาช้านาน โดยปัจจุบันผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวด้านความผิดคดีอาญา จากรายงานสถิติฐานความผิดคดีอาญา (คดี 4 กลุ่ม) ของสถานีตำรวจภูธรโพธิ์แก้ว ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น อาจทำให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบต่อการท่องเที่ยวซึ่งเป็นรายได้หลักของชุมชนดอนหวายและชุมชนใกล้เคียง สภาพเศรษฐกิจตกต่ำและเป็นผลเสียต่อการท่องเที่ยวในระยะยาวด้วย ความปลอดภัยเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นจึงควรพัฒนาและหาแนวทางในการจัดการปัญหาตลอดจนการป้องกันการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถป้องกันปัญหาได้ทั้งหมดแต่ก็สามารถเตรียมการรับมือสถานการณ์เหล่านั้นได้โดยผ่านการวางแผนการจัดการเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนนักท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและภาพลักษณ์ของพื้นที่ตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรวิจัย เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จึงควรได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์ต่อสถานที่ท่องเที่ยวตลาดน้ำ หรือสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ของประเทศไทยด้วย



วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม

ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) ได้อธิบายถึงสาเหตุหรือองค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ประกอบด้วยด้านต่าง ๆ ของสามเหลี่ยม 3 ด้าน คือ

1. ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Crave) จะก่อเหตุหรือต้องการลงมือกระทำความผิด

2. เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของที่ถูกรุมหยากระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการกระทำความผิด

3. โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม

เมื่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น ทฤษฎีดังกล่าวได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น ดังนั้นในการปฏิบัติงานของตำรวจในแต่ละพื้นที่ ควรนำแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กล่าวคือ ต้องพยายามทำให้องค์ประกอบการเกิดอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป โดยมีวิธีการในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย (Offender) ต้องพยายามลดหรือควบคุมจำนวนผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยมุ่งเน้นใช้ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) เช่น การเฝ้าระวังบุคคลพันโทษที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่ การกำหนดมาตรการควบคุมแหล่งอบายมุขหรือสถานบริการที่จะเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรม การระดมกวาดล้างอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอ การไประงับเหตุอย่างรวดเร็วของสายตรวจ เพื่อให้สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายได้อย่างทันทั่วทั้ง รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ และปัญหาการว่างงาน

2. ด้านเหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) ผู้เสียหายหรือเหยื่อ หรือประชาชนทั่วไปต้องรู้จักการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนหรือสังคม ตำรวจจะต้องยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือประชาชน



ในพื้นที่ โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม หรือไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

3. ด้านโอกาส (Opportunity) โอกาสที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายจะลงมือก่ออาชญากรรมนั้นจะต้องอาศัย เวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการก่อเหตุ ตำรวจต้องพยายามหาวิธีการเพื่อที่จะตัดช่องโอกาสของคนร้ายดังกล่าว โดยแยกออกเป็น

3.1 เวลา ต้องพยายามตัดช่องโอกาสในเรื่องเวลาที่จะเกิดเหตุ โดยมุ่งเน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ (Show off Force) การตั้งจุดตรวจค้น เป็นต้น

3.2 สถานที่ สำหรับเรื่องการตัดช่องโอกาสในเรื่องสถานที่นั้น สามารถกระทำได้หลายวิธีและมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากมาย เช่น การจัดการพื้นที่ให้ปลอดภัยตามโครงการพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) หรือโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัย (Neighborhood Watch) รวมถึงลดถึงการเพิ่มประสิทธิภาพ เครื่องมือเครื่องใช้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ทั้งนี้ตำรวจจะต้องเข้าไปจัดการให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชนเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ตามโครงการตำรวจผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing) โดยมุ่งเน้นการสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลตัวเองได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

การป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยการทำให้องค์ประกอบของการเกิดอาชญากรรม ด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไป ตามหลักการของทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจมีเป้าหมายที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นจึงเห็นควรที่ผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้าหน่วยงาน ควรนำแนวคิดการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก โดยใช้ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ชี้แจงทำความเข้าใจกับตำรวจ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่แก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้บรรลุเป้าหมายเกิดประโยชน์สูงสุด และสร้างความพึงพอใจแก่พี่น้องประชาชนทั่วไป

สำหรับมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก อาจแบ่งออกเป็น 5 มาตรการ ดังนี้คือ

1. โดยตำรวจ หมายถึง การป้องกันอาชญากรรมในหน้าที่ของตำรวจ เช่น การจัดสายตรวจออกตรวจ การตั้งจุดตรวจค้น

2. โดยเจ้าของพื้นที่ หมายถึง เจ้าของพื้นที่ในแต่ละพื้นที่ต้องให้ความสนใจในการป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเอง เช่น ห้างสรรพสินค้า หมู่บ้าน สถานที่ทำงาน เป็นต้น

3. โดยผู้ใช้พื้นที่ หมายถึง ประชาชนโดยทั่วไปที่เข้าไปใช้พื้นที่ต่าง ๆ จะต้องรู้จักระมัดระวังในการป้องกันตนเอง เช่น การแต่งตัว การประดับของมีค่าติดตัว

4. โดยหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานราชการ หรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอาชญากรรม เช่น องค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง เป็นต้น

5. โดยใช้เทคโนโลยี หมายถึง การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อช่วยในการป้องกันอาชญากรรม เช่น กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) สัญญาณเตือนภัย

สรุปได้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาอาชญากรรม



โดยกำหนดยุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ การปฏิบัติ มุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก ดังนั้นในการปฏิบัติงานของตำรวจในแต่ละพื้นที่ ควรนำแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทั้งด้านการป้องกันและการปราบปรามอาชญากรรมให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน โดยให้มีการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน

ทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม

ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมเป็นความพยายามของนักวิชาการที่จะนำแนวความคิดทฤษฎีบังคับใช้กฎหมายและทฤษฎีตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาประยุกต์ใช้ให้เกิด ประโยชน์ โดยสาระสำคัญของทฤษฎีนี้อยู่ที่การลดช่องโอกาสสำหรับการประกอบอาชญากรรม ภายใต้เงื่อนไขสภาพแวดล้อมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม รวมทั้งความสัมพันธ์ของสมาชิกใน สังคมภายใต้กรอบกฎหมายซึ่งตราขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมด้วย สำหรับแนวทางหลักของการควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมมี 2 แนวทาง คือ แนวทางแรก การกล่อมเกล่าและปลูกฝังจิตสำนึกสำหรับบุคคลจัดเป็นแผนระยะยาว ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายสถาบันทางครอบครัว เริ่มจากครอบครัว สถาบันการศึกษา ศาสนาและการเมือง และจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและยาวนาน แนวทางที่สอง การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อขัดขวางการละเมิดกฎหมาย คือ เป็นแผน เร่งด่วนและต่อเนื่อง ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ 2 มิติและมีมาตรการรองรับกล่าวคือ

มิติที่ 1 สภาพแวดล้อมรูปธรรม

1. ระดับชุมชนเป็นมาตรการการวางผังเมืองและชุมชนการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง การออกแบบอาคารและการสลักหมายเลขบนทรัพย์สิน
2. ระดับบ้านเรือน เป็นมาตรการความมั่นคงของประตูหน้าต่าง การใช้สัญญาณเตือนภัย การใช้อุปกรณ์เปิดปิด เครื่องใช้ไฟฟ้าและอื่น ๆ

มิติที่ 2 สภาพแวดล้อมนามธรรม

1. มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัย
2. มาตรการสายตรวจประชาชน
3. มาตรการตรวจตราบ้านเมือง

มาตรการในการป้องกันอาชญากรรม ได้แก่

1. เพื่อนบ้านเตือนภัย เป็นการรวมตัวของประชาชนชาวเมืองประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษที่ 1960 โดยมีหลักดำเนินการ สมาชิกอาสาสมัครในโครงการเพื่อนบ้านเตือนภัยจะแบ่งกลุ่มพื้นที่รับผิดชอบและเลือกตั้งบุคคลขึ้นทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มเพื่อประโยชน์ในการติดต่อ ประสานงาน สมาชิกอาสาสมัครจะช่วยกันสังเกต สอดส่องและแจ้งพฤติกรรมบุคคลยานพาหนะหรือสภาวะการณ์ที่น่าสงสัยไปยังตำรวจท้องที่และเพื่อนบ้านโดยอาศัยการติดต่อทางโทรศัพท์เป็นหลัก สำหรับตำรวจท้องที่นั้น นอกจากจะช่วยวางแผนดำเนินการแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับกลวิธีของคนร้ายและแนะนำสมาชิกถึงวิธีที่เหมาะสม ในการให้ความคุ้มครองครอบครัวและทรัพย์สินจากโจรภัย



มีการจัดทำจุลสารเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะอาชญากรรม ประเภทและลักษณะพื้นที่เป้าหมายของอาชญากรรม แผนประทุษร้ายของคนร้าย ตำหนิ รูปพรรณ และภาพถ่ายอาชญากรรมที่หลบหนีรวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ

2. สายตรวจประชาชน เป็นโครงการที่นำมาใช้กับที่พักอาศัย แพลต หรือสถานที่ที่ เช่นนี้ มีบริเวณทางหน้าห้องพัก ทางขึ้นบันได ภายในลิฟท์หรือแม้แต่บริเวณลานจอดรถซึ่งปราศจากผู้รับผิดชอบโดยตรง จึงเป็นโอกาสที่อาชญากรแต่ละประเภทจะฉวยโอกาสประกอบอาชญากรรมได้ง่าย ดังนั้น การเคหะของมหานครนิวยอร์ก ได้คัดเลือกอาสาสมัคร 11,000 คน ซึ่งพักอาศัยในอาคาร เคหะแบ่งพื้นที่เขตการรับผิดชอบจากบริเวณทั้งหมดของอาคาร 650 หลัง โดยมีหลักดำเนินการ คือ อาสาสมัครทำหน้าที่หมุนเวียนกันรับผิดชอบตรวจตราในเขตพื้นที่ของตน สังเกตบุคคลยานพาหนะและอาคารสถานที่ที่ผิดจากสภาวะปกติและความเรียบร้อยภายนอกให้แก่สมาชิกในชุมชน เมื่ออาสาสมัครตรวจพบสถานการณ์ที่น่าสงสัยเกิดขึ้นในบริเวณใด หน้าที่ของสายงานตรวจ อาสาสมัครก็คือการโทรศัพท์แจ้งเหตุกับตำรวจท้องที่หรือสายตรวจรถวิเทศโดยเร็วจากนั้นก็รอรับตำรวจเมื่อมาถึงสถานที่เกิดเหตุพร้อมทั้งให้ข้อมูลขั้นต้นให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจหากมีความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของเพื่อนบ้าน อาสาสมัครอาจพิจารณาดำเนินงานกระจายเครือข่ายพร้อมทั้งแจ้ง แนวทางที่ควรปฏิบัติสำหรับสมาชิกในละแวกบ้านที่ตนรับผิดชอบ ตลอดจนประสานงานกับสาย ตรวจอาสาสมัครของชุมชนใกล้เคียงอีกด้วย

3. ตรวจตราบ้านเรือน เป็นโครงการประชาชนช่วยจำกัดอาชญากรรมในเมือง Lima รัฐ Ohio และเมือง Kalamazoo รัฐ Michigan ซึ่งเป็นชุมชนที่ยังไม่มีการประยุกต์ใช้มาตรการเพื่อนบ้านเตือนภัยและมาตรการสายตรวจประชาชน โดยมีหลักดำเนินการคือเพื่อนบ้านในละแวกบ้านใกล้เคียงจะช่วยเหลือและเป็นตาแทนกันในเรื่องที่เพื่อนบ้านใกล้เคียงเดินทางไปธุรกิจ หรือ พักผ่อนต่างจังหวัด โดยเฉพาะไม่มีคนดูแลบ้าน ซึ่งนอกจากเพื่อนบ้านจะเป็นหลักในการช่วยเหลือใส่ใจในการดูแลเคหะสถานแล้วยังสามารถร้องขอให้ตำรวจช่วยตรวจตราเพื่อส่งเสริมการดูแลของเพื่อนบ้านได้ด้วย การป้องกันอาชญากรรมโดยจัดการสภาพแวดล้อมจึงมิได้หมายถึงการป้องกันตนเอง แบบโดดเดี่ยว โดยอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการป้องกันอาชญากรรมพื้นฐานของชุมชนด้วย ประชาชนต้องเป็นฝ่ายจัดตั้งโครงการต่าง ๆ ขึ้นเองรวมทั้งรวมตัวกันเอง รวมทั้งโครงการที่อยู่อาศัยการออกแบบและจัดระเบียบผังเมืองหรือชุมชนที่อยู่อาศัยในลักษณะที่เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนอีกด้วย การจัดสภาพทั่วไปไม่ว่าระดับเมือง ชุมชน หรือในกลุ่มบ้านในลักษณะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ช่วยต่อการควบคุมสังเกตตรวจตราโดยไม่ล่วงล้ำสิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคล มุ่งสนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของตนเองและของบุคคลอื่นให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมเป็นวิธีการที่ใช้ประชาชนเป็น แกนนำในการป้องกันปัญหาอาชญากรรม ในส่วนของตำรวจก็มีบทบาทเป็นฝ่ายวางแผนสนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมตามหลักชุมชนสัมพันธ์ (Community Relations Approach) งานป้องกัน



วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย

ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563)

อาชญากรรมถือว่าเป็นงานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสอบสวนโดยให้ความสำคัญกับยุทธวิธีของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมที่มุ่งไปที่การตรวจท้องที่หรือการลดตระเวนจนได้รับการขนานนามว่าเป็นกระดูกสันหลังของงานตำรวจ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญของสภาพแวดล้อมมากเพราะถ้าหากจัด สภาพแวดล้อมให้แข็งแกร่งสามารถที่จะขัดขวางการละเมิดกฎหมายได้โดยสมบูรณ์ การกระทำก็ ไม่สำเร็จ ในทางตรงกันข้ามหากจัดสภาพแวดล้อมไม่สมบูรณ์ก็อาจจะทำให้พฤติกรรมไม่ละเมิด กฎหมายเปลี่ยนไปเป็นพฤติกรรมละเมิดกฎหมายแฝงและนำไปสู่พฤติกรรมละเมิดกฎหมายหรือการกระทำผิดอาญาได้ในที่สุด

ขัดแย้ง และสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานพัฒนาไปในทางที่ดีประสบผลสำเร็จได้และเกิดผลดีต่อชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยถึงแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มีวิธีดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) อันประกอบไปด้วย การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review Literature) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความปลอดภัย อาชญากรรมและการป้องกันในสถานที่ท่องเที่ยวสาธารณะ ตลอดจนแนวทางการจัดการความปลอดภัย และการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) จากคณะกรรมการชุมชนตลาดน้ำดอนหวาย ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารตลาดน้ำดอนหวาย และเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรโพธิ์แก้ว อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 15 คน เป็นการให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face to face Interview) เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ปัจจัยความสำเร็จและแนวทางการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์

ผลการศึกษา

1. จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย คือ ความเพียงพอของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยในตลาดน้ำดอนหวายมีน้อย ความเข้มงวดในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายนั้นยังไม่เข้มงวดเท่าที่ควร ขาดงบประมาณการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมหรืออุบัติเหตุในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น ยังมีปัญหาด้านการสื่อสารและการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ การจัดระบบการจราจรยังคงต้องเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น ช่องทางการจราจรยังคับแคบ ขณะ



เดียวกันป้ายสัญลักษณ์และป้ายการบอกทางยังไม่ชัดเจน การรับแจ้งเหตุยังไม่มีความทันต่อเวลา การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ยังไม่ทั่วถึงสำหรับผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

2. จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยความสำเร็จในการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวายอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม คือ ความเข้มงวดของเจ้าหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายให้มีความเข้มงวดมากขึ้น ปัจจัยต่อมาคือระบบความปลอดภัยและสุขอนามัยในพื้นที่ตลาด การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่อหน่วยงานให้มีความทันเวลาต่อเหตุการณ์ การพัฒนาคน ทั้งผู้ประกอบการร้านค้า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐและความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับประชาชน

3. จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าแนวทางที่เหมาะสมในการรักษาความปลอดภัยตลาดน้ำดอนหวาย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยตลาดน้ำดอนหวาย คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน การสร้างความร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคประชาชน การพัฒนาอุปกรณ์ให้มีความทันสมัย

4. จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าแนวทางที่เหมาะสมในการรักษาความปลอดภัยตลาดน้ำดอนหวาย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัยตลาดน้ำดอนหวาย คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน การสร้างความร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคประชาชน การพัฒนาอุปกรณ์ให้มีความทันสมัย

อภิปรายผล

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยแล้ว มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย คือ ความเพียงพอของอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานด้านการรักษาความปลอดภัยในตลาดน้ำดอนหวายมีน้อย ความเข้มงวดในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมายนั้นยังไม่เข้มงวดเท่าที่ควร ขาดงบประมาณการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรมหรืออุบัติเหตุในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเบื้องต้น ยังมีปัญหาด้านการสื่อสารและการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพการจัดระบบการจราจรยังคงต้องเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น ช่องทางการจราจรยังคงคับแคบ ขณะเดียวกันป้ายสัญลักษณ์และป้ายการบอกทางยังไม่ชัดเจน การรับแจ้งเหตุยังไม่มีความทันต่อเวลา การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ยังไม่ทั่วถึงสำหรับผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

2. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยของตลาดน้ำดอนหวาย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นแนวทางที่ต้องเกิดจากความร่วมมือที่เข้มแข็งของผู้มีส่วนได้ส่วน



เสียจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่นและนักทอ้งเที่ยว ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลมากที่สุดในการป้องกันกาเกิดเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยและความมั่นคงของจุดหมายปลายทางทอ้งเที่ยว ประกอบด้วย 8 แนวทาง แบ่งออกเป็น ดังนี้ ภาครัฐ 5 แนวทาง ได้แก่ 1) การบังคับใช้กฎหมาย 2) การบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันอาชญากรรม 3) การพัฒนาคน 4) การพัฒนาคุณภาพระบบคมนาคม 5) การนำความร่วมมือระหว่างตำรวจกับประชาชนมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม ภาคเอกชน 1 แนวทาง ได้แก่ การเป็นเจ้าของที่ตี ภาคชุมชน 1 แนวทาง ได้แก่ การเฝ้าระวังเพื่อป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดในชุมชน ภาคนักทอ้งเที่ยว 1 แนวทาง ได้แก่ การสร้างความตระหนักในกิจกรรมการทอ้งเที่ยว

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และทักษะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนและเพื่อป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. กำหนดมาตรการที่เหมาะสมโดยจัดกิจกรรมในรูปของโครงการตำรวจบ้าน การจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัคร รวมทั้งการจัดอบรมโครงการสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม เพื่อให้ประชาชนได้ทราบวิธีการง่าย ๆ ในการจำทำหนิรูปพรรณของคนร้าย อาวุธ ยานพาหนะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษ

3. ปรับปรุงแนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อประชาชนโดยเฉพาะงานเชิงรุกและงานด้านบริการประชาชน

4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนป้องกันปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่

5. ดำเนินการคัดเลือกประชาชนที่ปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดี เพราะว่าการคัดเลือกและมอบรางวัลให้กับสถานีตำรวจ/หน่วยงานที่ให้บริการประชาชนที่ช่วยเหลือกิจการสถานีตำรวจหรือปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดีจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ทำให้สังคมปลอดภัยประชาชนมีความสุขและเป็นโอกาสที่ได้ประกาศให้สังคมได้ทราบถึงการประกอบคุณงามความดีของประชาชน ทำให้มีแรงจูงใจในการทำความดีต่อชุมชนมากขึ้น

6. มีการกำหนดนโยบายทิศทางการป้องกันอาชญากรรมระหว่างตำรวจกับองค์กรภาครัฐระดับท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อหามาตรการในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่

7. นำภาคเอกชน ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับตำรวจในพื้นที่ฐานความคิดในรูปแบบพลังประชาชน ตามนโยบายทิศทางการป้องกันอาชญากรรมเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน



8. จะต้องมีการจัดทำข้อมูลท้องถิ่นและแผนที่ชุมชน พร้อมทั้งปรับปรุงให้ทันสมัยถูกต้องอย่างสม่ำเสมออีกทั้งจะต้องค้นหาหรือสร้างผู้นำในชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่ที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างตำรวจได้เป็นอย่างดีเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม

บรรณานุกรม

- ณัฐวัตร มนต์เทวีญ. (2534). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารความปลอดภัย. ใน : เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานความปลอดภัย หน่วยที่ 1-8. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นที จิตสว่าง. (2539). การป้องกันอาชญากรรม. ในเอกสารการสอนชุดวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2525). การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม : หลักทฤษฎีและมาตรการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พนมศักดิ์ วิลัยเลิศ. (2553). การจัดการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.(สำเนา).
- วิสูตร ฉัตรชัยเดช. (2554). สามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory). จาก <http://ooty191-thai-cop.blogspot.com/2011/02/proactive-crime-prevention-by-crime.html>.
- สถานีตำรวจภูธรโพธิ์แก้ว. (2561). รายงานประจำปีด้านอาชญากรรมในพื้นที่. (เอกสารอัดสำเนา).
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2556). คู่มือการบริหารงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. (เอกสารอัดสำเนา).

